

مشهور تاریخچی عالم میخائیل نستورخ تمانیدن «انسان ایریق لری» (مبدأ نژادهای انسان) 1966 ییلی ده فارس تیلی ده نشر قیلینگن اثر و «دنیا خط لری» کتابی ده هم قید ایتیلگن منبع لر اساسیده امریکا قطعه سی نینگ بومی «اصل توب» انسان لری، اجداد و بابا کلان لری بیگرمه بیش ییل ایلگری ایلک بار شمالی امریکا، سونگره جنوبی امریکا گه باریب قالگن لر. اولر «بیرنگ تنگه سی» (بوغازی) آرقه لی آسیا قطعه سیدن (آکیان) آشه، اوشه زمان لرده طبیعی موزلمه لر (موزلیکلر) ایریمسدن بورون دست اول اوشبو بوغاز دن اوتیش ممکن بولگن پیتلرده اوتکن بولسه لر عجب ایمس، چونکه امریکا قطعه سی ده اوندن آلدین جمعیت لری بولمه گن دینگیز موزلری ایریه باشله گندن سونگ بیرنگ بوغازی آرالیغی ایریلیب انسان لر اوتمیش لری اوچون ناممکن بولیب قالگن. شونینگ اوچون آسیا قطعه سی دن بیرینچی بار امریکا گه باریب قالگن، مهاجرت (ایمی گریتسیه) قیلگن اوشه دورده گی تورک تاتارلر باشقه دنیا انسان لریدن ایریلیب قالگن لر دییش ممکن دیدی، زیرا که کینچه لیک امریکانینگ قیزیل تن لی انسان لری آرقه لی تانیلدی و اولر آسته - سیکین بوتون امریکا قطعه سی ده ترقه لیب کیتیش لریگه دوچ کیله دی. قیزیل تیری لری اوشبو منطقه ده ابتدایی انسان لر حیاتی ده خاص بولگن بوب (BUB) پرامکدیو دیب کتان مدنیت لرینی ترقه تیب و رواج لنتیره دی لر.

امریکانینگ قیزیل تن انسان لرینی تشقی تاریخچی لر اوز اثرلریده ایلدیزلرینی منگول تاتارلر گه یعنی اولر آلتای تاغلریدن کیلیب چیقگن دیب، کورسه ته دی لر. اما، اصلده قره گنده تورک تاتارلر نی کیلیب چیقیش تاریخ لری آلتین

تاغ و آلتای تاغ‌لری آرا لیغی ده بولگن دیب تن‌آله‌دی‌لر. کیینچه منگولیت‌لر کیلگن‌لیک‌لری و تاتارلرگه قوشیلیب سنگیب کیتگن‌لری بعضی بیر تاریخچی‌لر اثرلریده معلوم بوله‌دی. شو بیلن بیرگه اثرده گی معلومات‌لرگه قره‌گنده، ایلك بار تورک تاتارلر امریکا قطعه‌سی‌نینگ قیزیل تن‌لی انسان‌لرینی توب اهالی‌سینی کوپه‌یشگه باشله‌گن بولسه، کیینچه هندولر (ای‌ئی‌دلر) اگرده موزلیک دوریده بارگن بولسه‌لر، پارومنگولوئیدلر آلدینراق قیزیل تن‌لر منشا ایلدیزلرینی تشکیل بیریب ایلدیز آتکن‌لر اولر نه‌فقط آته و بابالری شمالی، جنوبی و مرکزی آسیا نقطه‌لریدن باریب قالگن‌لری بی‌جز ای‌م‌س، اگر اولر تکامله‌وی رواج‌لنیش بیلگی‌لری مرکزی آسیا انسان‌لریدن اثر آیرو بولسه هم اولردن فرق قیلسه هم ایریقی جهندن بیتته بولگن.

یوقاریده نامی کیلتریلگن عالم امریکادن تشقیری آسترالیا و اروپا منطقه‌لریده هم حیات کیچیریاتگن خلق‌لر شو جمله‌دن؛ یاقوت‌لر، بورگوت‌لر، تونگوس‌لر، چوکچک‌لر، آلتای‌لر، اسکوس‌لر و شونینگ‌دیک روسیه‌نینگ منگولیت و تاتار ایریق‌لریدن؛ باشقرت‌لر، چورش‌لر همده تورلی-تومن اورغ‌لر، تورلی گروه‌لرگه بولینیب کورسه‌تيله‌دی. اوشبو گروه‌لر شمالی آسیا تورک‌لری، جنوبی آسیا و نیچ اکیان حوزه‌سی و امریکا منگولیت تاتارلری هم ایکیکی طایفه‌سی مشهور بولیب اولردن یورت‌لر و ایکی‌نچ‌سی «مالایا» دیب اته‌لووچی، اوچینچی طایفه‌سی «امریکایی» تورک تاتارلرنی منگولیت‌لر دیب کورسه‌تيله‌دی. اولر آیریم خصوصیت‌لریگه کوره باشقه تورک و تاتارلردن اوزیلگن حالده، تورمیش طرزی و بدن اعضالری بعضی بیر شرایط‌لرگه کوره ماسلشیب قالگن‌لری طفیلی آیریم خصوصیت‌لری اقلیم و طبیعی شرایط‌لرگه موافق اوز‌گرن دیدی.

اوشبو خصوصیت‌لرنی یخشی فهم‌لش اوچون انسان شناس‌لیک بولیمی انتروپولیک نظریه‌لرینی نظرده توتیب تحلیل ایتشیمیزگه توغری کیله‌دی. چونکه، اوشبو کتاب‌ده تورک و تاتار و منگول‌لرنی انتروپولیک جهت‌دن هم آسیا و امریکاگه باریب قالگن تورک و تاتار سلاله‌لرینی علمی تحلیل ایتیب خلاصه چیقه‌رگن، اوشبو بحث بیر کتته آیریم

موضوع بولیب اونگه کریش اوزی نهایت چُقور بحث تقاضا ایتهدی. شو باعث اوشو مقاله ده خلاصه قیلیب آلگن

قسمت لری میزنی ایککی قسم گه بولیب بیر ماچی میز، نهایتده ایریق چی لیک حقیده هم بیر آغیز سوز.

ایریق چی لیک ده گی پوچ و بی اساس تمان لری بعضی بیر مملکت لرده گی عالم لر فرق لی روش ده یازگن

نظریه لریده ایلگه ری سوریب کیلگن فکر لری آق سویک یا خود آق تن ایریق لی لرنی باشقه ایریق لردن دایما اوستون

قویه دی لر. قاره تن لی و سریق تن لی لرنی ذاتی پس دیب بیلده دی لر. بو مطلقاً ناتوغری نظریه ایکن لیگی بو کونگی

شرایط ده اوز عکسینی تاپه دی. ایکیچی جهان اوریشی دوریده امریکا، آلمان و بریتانیا دانشمند لری نینگ آریا و

آریایی لیک حقیده یعنی آرین ایریقی اتمه سینی ایلگری سوریب تورکلر گه قرشی اویدیرمه ایریق پیدا بولیشی ده،

سیاسی هدف و مقصد اساسی ده یولگه قوئیلگن بولیب، بوتون آسیا منطقه سی گه پیدا بولگن ایریق چی لیک طرزده

ایریق پرست لر و ملت نی بیر قطارده قویما قده لر، اینگ بویوک خطا لردن حساب لرنه نیب گویا یعنی ایریق خالص راق بیر

گروه یا اهالی نینگ بیر طبقه سی بولیب اونی باشقه لردن اوستین قویش مقصد لرده فایده له ننگن لر، مثال اوچون اون

بیتینچی عصر لرده یوزده ده چیقگن آریایی یا آریا، آرین هیچ قنده ی ایریق ایمس، بلکه تاریخچی لر نظریه سی گه اسم و

آت دیب آیتیلگن دیدی لر، هیچ قنده ی ایریقی گروه بولمه گن. شونینگ اوچون آیتش جایز بولسه اوتیمیش ده

تاریخچی لر دنیاده اوچ گروه ایریق گه انسان لرنی بولیب اولرنینگ خصوصیت لرنی، حدودی جغرافیا و اقلیم

شرایط لری بوییچه تحقیق ایتشگن لیگی تاریخ دن معلوم دور. اما ملت جمعیت شناس لیک نقطه نظر دن طبقه لشگن

انسان لرنینگ بیر گروهی سنه له دی.

خلص قیلیب آیتگن ده امریکا قطعه سی گه (Berig) بوغازی (تنگه سی) آرقه لی اوشو مهاجرت نی عمل گه

آشیر گن لر، اوشو بوغاز دن اوتیش اوچون شونده ی بیر پیتی ده قوله ی بولدی که طبیعی موزلیک لر آسته - سیکین لیک

بیلن ایندی گینه باشله گن و اوندن آلدین امریکا قطعه سی آدم ذاتیدن خالی ایدی و فقط گینه جوده آزچیلیک موزلنیش

آره سیده شمالی، شمال غربی و شرقی آسیا آرقه لی بعضی بیر یازولر گه قره گنده شمال غربی یا اروپا آرقه لی امریکا گه

میگریته مهاجرت قیلینگن ایکن. موزلنیش باسقیچی دن سونگ آسته - سیکین لیک بیلن بو اوتیش جای لری اوتیب کیتیش گه یا کیچیپ اوتیش گه یراق سیز بولیب قالدی. امیگریته گه اوچره گن تورک و تاتارلر دنیانینگ باشقه خلق لری دن ایریلیب قالدی لر. امریکالیک قیزیل تن لی قیزیل تیری لیک لر امریکا قطعه سی ده اوز آرا بولیب ترقه لیب کیتهدی، دیدی. ایسکی دنیا تأثیریدن ایریلیب قالگن لری باعث قمه لیب قالیشه دی. بیر سوز بیلن ایتگنده اولر اوزلریگه مدنیت یره تیب حیات کیچیریش لری گه مجبور بوله دی لر. و اوشبو منبع لرده کیلتیریلگن دلیل لر اساسی ده قیزیل تن لی لر نینگ تورمیش طرزی حقیقه ایریم خصوصیت لرینی جمله دن هلی گه چه اوز تیل لریده تورکی سوز اتمه لر استعمال بولیب کیلیش لرینی دقت و اعتبار گه آلیب، ایکنیچی قسم مقاله ده مثال لر بیلن یارتیب بیریش گه حرکت قیله میز.

مقاله نینگ ایکنیچی قسمی

امریکانینگ قیزیل تن لی مدنیتی، تورمیش طرزی، یازولری، عدد سان رقم لری همده نطق لریده گی ایریم

تورکی، مغولی سوزلر نینگ ایشله تیلیشی گه دایر ملاحظه لر.

دستلبکی مقاله میزده بوندن بیگرمه بیش مینگ ییل بورون جنوبی شرقی آسیا همده مرکزی آسیا حدود لریدن

بیرنگ بوغازی (تنگه بیرنگ) آرقه لی امریکا گه اوتیب اوشه بیرده یشهی باشله گن مغولی ایریقی گه منسوب کیشی لر

حیات حقیقه حکایه قیلگن ایدیک.

ایلغار قیشلاق خواجه لیگی قدیمی مصر معمارچی لیگی دن، قالیشمه یدیگن، تحصیل کورگن روحانی لر،

قبیله لر نینگ سیله نگن پیشوالری و نهایت رواجلنگن سودا - ساتیق ایش لری و مرکز لنگن باشقرو ارگان لری تنها بیر

مدنیب نی وجود گه کیلتیره دی لر، حیوان لر نی خانه گی لشریش گه اونچه لیک اهمیت بیریلمه س ایدی. مکسیکوده

کوچوک نینگ بیر کیچیک ذاتی نی آذوقه اوچون پرورش ایتشه ر ایدی، دستلبکی یازولر پیدا بولشه باشله یدی. یازو بو

اولکهده تقویم توزتیش بیلن بیر گه وجود گه کیلدی. مذکور تقویم علم نجوم و ریاضیات فن لری اساسی ده یره تیلگن ایدی. (360) کون نینگ مقدس ییل، دینی، مذهبی اُدم لری بجه ریش ده قول کیله ر ایدی.

مذکور اولکهده مایه اتلوچی ایلك ساکن بولیب اولرنینگ تمدنی میلادنینگ (1200) نچی ییل گه قدر دوام

ایتدی. یازو و تقویم وجود گه کیلیشی نینگ تشبث کارلری مذکور ایلتنینگ اولمک دیگن طایفه حسابله نر ایدی.

اولمک لر بدن لریده و کیمیم - کیچک لریده تصویرله نگن بیلگی لر، یازولرنینگ ایلك نشانه لری دستلب اولر

آرسیده پیدا بولگن لیگی دن درک بیرهدی. اولر یاغاچ لی ادیش لردن هم معلومات لرنی ذخیره لیش مقصدیده فایده له نر

ایدی لر و اوشه ادیش لرنی کرو دیب ایتکن لر. 1970 ییل ده لیما ده بولیب اوتکن عموم جهان امریکا شناس لر

کانگریسه آلمان لیک تحقیقاتچی توماس بارو حیل تورت یوز (400) دانه بتیکنی انیقلب اولردن (50)

ایلیک ته سی نی اوقیش گه مشرب و موفق بولگنی نی معلوم قیلدی، اوشه کشفیات دن حاضرگی کونگه قدر بو حقه

باشقه متریال معلوم قیلگیچه یوق. بو یازونی یوروبا دیب نامله دیگن عاشقانه نامه لر کیبی یا که اولمک لر

لباس لریده گی بیلگی لر سنگری تاوش عناصرینی قمره ب آلوچی بیر یازو ایکن لیگی شهبه سیز دور و نهایت بیزنی

قیزیقتیره دیگن نرسه شو که، اوشبو موضوع نی تحقیق ایتشی ده.

امریکاده اصل توب اهالی نینگ ایتشولریده اوچره دیدیگن تورکی مغولی اتمه (اصطلاح) لرنینگ موجود لیگی

دیر جمله یورت، بوروبا، اولمک، آرتیک، کیررو، کیپپو، کیبی سوزلر بونگه مثال بوله آله دی.

اوشبو موضوع تحقیقات نی ینه ده کوچه یتیش نی تقاضا ایتهدی. طبیعت ده برچه نرسه دایمی حرکت ده و

رواجله نیش ده بولگنی دیک انسان ذاتی هم شو اولکن طبیعت نینگ ترکیبی قسمی بیر بوله گی صفتیده همیشه

ترقیات لری عصرلر آشه اینتیلیب کیلگن انسان قه بیرده قونیم تاپسه، اوشه بیزنی اوزی گه مسکن قیلیب آلیب، اوز

وطني دیب بیلگن. مدامی که شونده ی ایکن، امریکانینگ قیزیل تن لی لرنینگ اجداد و بابا کلان لری اصلی آسیالیک

بولسه - نی عجب!

ینه بیر طایفه دیب اته لیب اینکه لر کیپو بیلن بیر گه یاغچلی ادیش لردن فایده له نر ایدی لر و بو توقمه چی لیک محصولات توکاپو دیب نام له نر ایدی، مرکزی آسیا و همده افغانستان نینگ اینگ آلیس تاغ حدودلرده توقیله دیگان تیرمه دیب نامه لنوچی گلم لرنی ایسله تر ایدی و عجایب نقشین کار هندسی شکل لرنی قمره ب آله دی. انه شو توکاپولردن فالگن ایریم پرچه لر، بریتانیا مملکت ده گی موزیم نینگ ایتنوگرافیه بولیمی ده سقله نماقده.

امریکانینگ کشف قیلش دن آلدین یازو تقویم و رقم نویس لیک که عاید برچه معلومات لر، اولمک لرنینگ دینی نماینده لری اختیاری ده بولیب عوام خلق دیرلی اوندن بی بهره ایدی، عموماً مایه لر یازونی شکل له نتریش ده تاش لردن و گچ کارلیک اوسلوبی دن فایده له نیشگن، مایه لردن فالگن بیتک لر میلاددن آلدین 200 ایکی یوزینچی بیل لر توغری کیله دی، شونی سی دقت گه سزاوار که، یازو عمودی شکل ده عمل گه آشریله رایکن و کوپینچه اوچ بورچک، تورت بورچک و تخم سیمان شکلی (صفر) نی توغری چیزیق ایسه (5) بیسه نی افاده ایتر ایدی. آلمان نینگ بیرلین شهزیده همده پاریس و مادرید شهرلرنینگ موزیم لریده سقله نه یاتکن بیتک لر سری اینگ قدیمی قول یازمه لر میلادی 1300-1500 بیل لر گه توغری کیله دی. آرتیک لرنینگ وطنی آز تیلین دیب اته له دی و اونینگ معنی سی سیر حاصل بیرلر دیمک دیر، دیب ایتیله دی. اعتبارلرینگیز اوچون رحمت

عبداللہ تاشقین، سویدن

فایده له ننگ منبع لر:

1. میخایل نستورخ نینگ (مبدأ نژاد های انسان)، تهران 1966.
2. تاریخ خطه های دنیا (دنیا خطی تاریخی)، تهران 1985.
3. پروفیسور دکتر قیام الدین راعی برلاس مقاله سی، مجله پیمان شماره اول، نیویارک 2001.
4. تاریخ اوزبیکان افغانستان، محمد حلیم یارقین، پشاور 2005.

Presented by:

BAYANI SOCIAL & CULTURAL FOUNDATION
www.bayanifoundatuon.com